

POSTANOWIENIE

Dnia 26 stycznia 2018 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Marta Romańska

w sprawie z wniosku Miasta W.

przy uczestnictwie N.P. i R.P.

o odłączenie działki z księgi wieczystej, założenie księgi wieczystej

i wpis prawa własności,

na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej w dniu 26 stycznia 2018 r.,

na skutek skargi kasacyjnej uczestników

od postanowienia Sądu Okręgowego w W.

z dnia 2 lutego 2017 r., sygn. akt V Ca [...],

- 1) odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania**
- 2) stwierdza, że uczestnicy ponoszą we własnym zakresie koszty udziału w postępowaniu kasacyjnym.**

UZASADNIENIE

Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona (art. 398⁹ § 1 k.p.c.). Obowiązkiem skarżącego jest sformułowanie i uzasadnienie wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania w nawiązaniu do tych przesłanek (art. 398⁴ § 2 k.p.c.), gdyż wówczas może być osiągnięty cel wymagań przewidzianych w art. 398⁴ § 2 k.p.c. Rozstrzygnięcie Sądu Najwyższego w kwestii przyjęcia bądź odmowy przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania wynika z oceny, czy okoliczności powołane przez skarżącego odpowiadają tym, o których jest mowa w art. 398⁹ § 1 k.p.c.

Uczestnicy wniesli o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania z powołaniem się na występowanie w sprawie istotnych zagadnień prawnych (art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c.), które przedstawili w formie pytań o skuteczność decyzji potwierdzającej przejście nieruchomości na własność jednostki samorządu terytorialnego wobec osób ujawnionych w księdze wieczystej, a niebędących adresatami decyzji oraz o skuteczność nabycia w drodze licytacji sądowej własności nieruchomości, której własność uprzednio z mocy ustawy przeszła na jednostkę samorządu terytorialnego, a prawo to nie zostało ujawnione w księdze wieczystej. W ramach uzasadnienia tej przesłanki wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania uczestnicy stwierdzili też, że doszło do naruszenia przez Sąd Okręgowy art. 21 Konstytucji, ale temu stwierdzeniu nie towarzyszyło sformułowanie jakiegokolwiek zagadnienia prawnego.

Przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania w związku z występowaniem w sprawie istotnego zagadnienia prawnego wymaga przedstawienia problemu o charakterze abstrakcyjnym, nierozstrzygniętego w dotychczasowym orzecznictwie i wymagającego pogłębionej wykładni (por. np. postanowienie Sądu Najwyższego z 2 października 2001 r., I PKN 129/01, OSNP 2003, nr 18, poz. 436). W postanowieniu z 23 marca 2012 r., II PK 284/11

(nieopubl.), Sąd Najwyższy wyjaśnił, że zagadnieniem prawnym jest zagadnienie, które wiąże się z określonym przepisem prawa materialnego lub procesowego względnie uregulowaniem prawnym, których wyjaśnienie ma nie tylko znaczenie dla rozstrzygnięcia konkretnej sprawy, ale także dla rozstrzygnięcia innych podobnych spraw. Wskazanie na zagadnienie prawne uzasadniające wniosek o rozpoznanie skargi kasacyjnej powinno nastąpić przez jego sformułowanie, jako problemu prawnego wymagającego rozstrzygnięcia, określenie przepisów prawa, w związku z którymi powstało i wskazanie argumentów, które prowadzą do rozbieżnych ocen. Dopiero wówczas Sąd Najwyższy ma podstawę do rozważenia, czy przedstawione zagadnienie jest rzeczywiście zagadnieniem „prawnym” oraz czy jest to zagadnienie „istotne”.

Problemy sformułowane przez skarżących nie mają cech opisanych wyżej. Jedynym przepisem, w związku z wykładnią i stosowaniem którego miałyby pozostawać przytoczone pytania (inne przepisy w uzasadnieniu wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania nie zostały powołane) jest art. 73 ust. 1 ustawy z 13 października 1998 r. - Przepisy wprowadzające ustawy reformujące administrację publiczną (Dz. U. Nr 133, poz. 872; dalej: „p.w.u.r.a.p.”). Z przepisu tego wynika, że nieruchomości pozostające w dniu 31 grudnia 1998 r. we władaniu Skarbu Państwa lub jednostek samorządu terytorialnego, nie stanowiące ich własności, a zajęte pod drogi publiczne, z dniem 1 stycznia 1999 r. stają się z mocy prawa własnością Skarbu Państwa lub właściwych jednostek samorządu terytorialnego za odszkodowaniem. Skoro orzekanie w tym przedmiocie przekazane zostało na drogę administracyjną, to sądy powszechne rozpoznające niniejszą sprawę ani nie miały potrzeby wyklądać i stosować art. 73 ust. 1 p.w.u.r.a.p., ani nie mogły naruszyć tego przepisu.

Z art. 73 ust. 3 p.w.u.r.a.p., na który powołał się Sąd Rejonowy dokonujący kwestionowanego wpisu, wynika, że podstawą do ujawnienia w księdze wieczystej przejścia na własność Skarbu Państwa lub jednostek samorządu terytorialnego nieruchomości, o których mowa w ust. 1, jest ostateczna decyzja wojewody. Decyzja o takich atrybutach stała się podstawą kwestionowanego przez uczestników wpisu. Decyzja ta w istocie została wydana na kilka lat przed dokonaniem wpisu, ale skarżący nie legitymowali się i nie powołali się na

jakiegokolwiek orzeczenie organu administracji publicznej lub sądu administracyjnego, z którego by wynikało, że decyzja mająca stanowić podstawę wpisu żadanego przez Skarb Państwa straciła skuteczność. Trzeba zaakcentować, że decyzje, których podstawą jest art. 73 ust. 1 p.w.u.r.a.p. mieszczą się w zakresie tzw. rzeczowego prawa administracyjnego, co oznacza, iż przesłanki ich wydania wiążą się z właściwościami rzeczy, do której odnoszą się zawarte w nich rozstrzygnięcia, niezależnie od tego, czyją rzecz jest własnością. Decyzje te są skuteczne nie tylko w stosunku do podmiotu, który miał status strony postępowania w chwili ich wydawania, ale też w stosunku do jego następców w prawach do rzeczy, ze względu na właściwości której zostały wydane. Ustawa nie limituje czasu, w jakim takie decyzje mają być ujawnione w księgach wieczystych.

Gdy chodzi o drugie z przedstawionych zagadnień, to trzeba stwierdzić, że jakkolwiek zajęciu w egzekucji z nieruchomości podlega nieruchomość w ujęciu wieczystoksięgowym, to przedmiotem sprzedaży licytacyjnej jest nieruchomość według jej stanu ujawnionego w opisie i oszacowaniu (art. 974 k.p.c.). Jeśli uwzględnić, że decyzje wydawane na podstawie art. 73 ust. 1 p.w.u.r.a.p. mają dotyczyć nieruchomości zajętych pod drogi publiczne już w dniu 1 stycznia 1999 r., to nie sposób jest uznać, że grunt, którego taka decyzja dotyczy mógł być w opisie i oszacowaniu przyporządkowany do nieruchomości opisywanej i szacowanej na potrzeby egzekucji z nieruchomości, w szczególności z tego powodu, że powołany przepis czynił go własnością Skarbu Państwa wyłączoną z obrotu (por. postanowienia Sąd Najwyższego z 24 czerwca 2010 r., IV CSK 40/10, OSNC 2011, nr 2 poz. 17, z 17 maja 2012 r., I CSK 408/11, LEX nr 1168865.). Z dokumentów mogących być podstawą wpisu w niniejszej sprawie nie wynika, żeby decyzja mająca stanowić podstawę wpisu została na właściwej drodze pozbawiona skuteczności jako wadliwa, ale też nie wynika z nich, żeby organ egzekucyjny uczynił przedmiotem sprzedaży licytacyjnej jakiś fragment urządzonej już drogi publicznej. Gdyby nawet tak się stało, to licytacyjna sprzedaż rzeczy wyłączonej z obrotu nie mogłaby być skuteczna.

Skarżący powołał się także na oczywistą zasadność skargi kasacyjnej (art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c.) mającą wynikać z naruszenia art. 626⁹ i art. 626⁸ § 2 k.p.c. oraz art. 21 Konstytucji.

Oczywista zasadność skargi kasacyjnej w rozumieniu art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. wiąże się z ewidentną i widoczną już na pierwszy rzut oka wadliwością zaskarżonego orzeczenia, której stwierdzenie nie wymaga prowadzenia bardziej złożonych rozumowań (por. m.in. postanowienia Sądu Najwyższego: z 24 stycznia 2011 r., IV CSK 485/10, nieopubl. oraz z 10 stycznia 2003 r., V CZ 187/02, OSNC 2004, nr 3, poz. 49). Skonfrontowanie uzasadnienia wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania z motywami zaskarżonego postanowienia nie pozwala stwierdzić, żeby spełniona została przesłanka, na którą powołują się uczestnicy.

Mając powyższe na uwadze, na podstawie art. 398⁹ § 1 k.p.c. oraz - co do kosztów postępowania - art. 520 § 1 k.p.c. w zw. z art. 398²¹ i art. 391 § 1 k.p.c., orzeczono jak w postanowieniu.